

DECIZIE nr. 723 din 29 octombrie 2015

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale

EMITENT • **CURTEA CONSTITUȚIONALĂ**

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 915 din 10 decembrie 2015**

Data intrării în vigoare 10-12-2015

Augustin Zegrean	- președinte
Valer Dorneanu	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Puskas Valentin Zoltan	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Tudorel Toader	- judecător
Oana Cristina Puică	- magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Cosmin Grancea.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 429/35/2014 al Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 476D/2015.
2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.
3. Magistratul-asistent referă asupra cauzei și arată că partea statul român, prin Agenția Națională de Administrare Fiscală, a depus la dosar note scrise prin care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă.
4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca devenită inadmisibilă a excepției de neconstituționalitate, întrucât instanța de judecată, autoare a excepției, critică dispozițiile [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) cu referire la art. 6 din aceeași lege, care, însă, a fost declarat neconstituțional prin [Decizia Curții Constituționale nr. 363 din 7 mai 2015](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 6 iulie 2015.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

5. Prin Încheierea din 5 martie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 429/35/2014, Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale. Excepția a fost ridicată, din oficiu, de instanța de judecată cu ocazia soluționării unei cauze penale având ca obiect trimiterea în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală prevăzută de [art. 6 din Legea nr. 241/2005](#).
6. În motivarea excepției de neconstituționalitate instanța de judecată, autoare a excepției, susține că dispozițiile de lege criticate încalcă egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, și dreptul la un proces echitabil, precum și condițiile și limitele restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, întrucât numai în cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la [art. 8 și 9 din Legea nr. 241/2005](#) - dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral pretențiile părții civile - limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate. Reține că, potrivit formei anterioare datei de 1 februarie 2014 a [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#), în cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute de această lege - dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, învinuitul ori inculpatul acoperă integral prejudiciul cauzat - limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate; dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 100.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se poate aplica pedeapsa cu amendă; dacă prejudiciul cauzat și recuperat în aceleași condiții este de până la 50.000 euro, în echivalentul monedei naționale, se aplică o sancțiune administrativă, care se înregistrează în cazierul judiciar. Precizează că, în etapa deliberărilor, instanța face aplicarea art. 5 din Codul penal privind aplicarea legii penale mai favorabile, prin examinarea paralelă a dispozițiilor penale succesive, având în vedere că, în speță, infracțiunea presupus comisă în 2013 beneficiază de reglementări penale succesive, cu efecte juridice diferite. În motivarea excepției de neconstituționalitate, instanța arată că [Legea nr. 241/2005](#), care a fost adoptată pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, incriminează în art. 3-9 toate formele de infracțiuni de evaziune fiscală, acestea având un conținut constitutiv diferit. Chiar dacă, din punct de vedere al sancțiunilor penale, pentru infracțiunile prevăzute la [art. 3-7 din Legea nr. 241/2005](#) limitele pedepsei închisorii sunt mai reduse decât la cele prevăzute de art. 8 și 9 din aceeași lege, aceasta nu înseamnă că nu constituie infracțiuni de evaziune fiscală toate infracțiunile prevăzute de această lege. De altfel, în cazul tuturor

infracțiunilor prevăzute de [art. 3-9 din Legea nr. 241/2005](#), subiectul pasiv este statul român, care este prejudiciat ca urmare a neevidențierii și/sau a nevirării către bugetul de stat a contribuțiilor datorate acestuia, prin instituirea cauzei de reducere a limitelor de pedeapsă, urmărindu-se "recompensarea" infractorilor care au decis să își schimbe conduita și să plătească sumele datorate fiscului. Prin dispozițiile de lege criticate, legiuitorul a stabilit o cauză de reducere a pedepselor la jumătate numai în cazul săvârșirii faptelor mai grave incriminate prin [art. 8 și 9 din Legea nr. 241/2005](#), fără a ține cont, însă, și de efectele infracțiunilor mai puțin grave - cum ar fi cea prevăzută de art. 6 din același act normativ - și de conduita postinfracțională a autorilor acestora care achită prejudiciul cauzat până la un anumit termen. Dacă, în privința infracțiunilor prevăzute de [art. 3-5 și 7 din Legea nr. 241/2005](#), care sunt infracțiuni de pericol, voința legiuitorului ar putea fi justificată, nu același lucru se poate spune referitor la infracțiunea prevăzută de art. 6 din lege, care este una de rezultat, existând interesul recuperării, până la o anumită dată, a prejudiciului produs statului. Astfel, apreciază că legiuitorul a dat o soluție diferită pentru situații identice, încălcând, în acest mod, principiul nediscriminării.

7. De asemenea, instanța, în calitate de autoare a excepției de neconstituționalitate, consideră că restrângerea exercițiului dreptului nu este proporțională cu situația care a determinat-o, aducând atingere substanței dreptului respectiv.

8. În fine, apreciază că soluția legislativă criticată aduce atingere și calității legii, sub aspectul predictibilității, și, implicit, dreptului la judecarea echitabilă a cauzei, în sensul că ar fi injust ca doar în situația infracțiunilor prevăzute de [art. 8 și 9 din Legea nr. 241/2005](#) inculpații să poată beneficia de o cauză de reducere a limitelor de pedeapsă - deși litera și spiritul legii speciale nu lasă să se întrevadă această deosebire de tratament -, cu atât mai mult cu cât și celelalte infracțiuni reglementate de [Legea nr. 241/2005](#), cu precădere cele prevăzute de art. 6, constituie fapte de evaziune fiscală. Concluzionează că acest mod de abordare încalcă dreptul părților de a beneficia de un proces echitabil, guvernat de norme juridice care trebuie să respecte ierarhia actelor normative.

9. Potrivit [art. 30 alin. \(1\) din Legea nr. 47/1992](#), încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

10. Avocatul Poporului consideră că dispozițiile [art. 10 din Legea nr. 241/2005](#) sunt constituționale. Astfel, în ceea ce privește criticile referitoare la încălcarea prevederilor art. 16 alin. (1) și ale art. 21 alin. (3) din Constituție, arată că acestea nu pot fi reținute, întrucât legiuitorul, în temeiul art. 73 alin. (3) lit. h) din Legea fundamentală, este liber să stabilească atât sancțiunile, cât și situațiile când pedepsele pot fi reduce. Instituirea unor cauze de reducere a pedepselor numai pentru anumite infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute de [Legea nr. 241/2005](#) constituie o măsură de politică penală, determinată de specificul infracțiunilor în cauză, respectiv de necesitatea recuperării, cu celeritate, a sumelor datorate bugetului general consolidat, și nu este de natură să aducă atingere dreptului la un proces echitabil. Totodată, Curtea Constituțională a reținut, în mod constant, în jurisprudența sa că principiul egalității în drepturi nu implică tratarea juridică uniformă a tuturor infracțiunilor, iar reglementarea unui regim sancționator în funcție de acoperirea prejudiciului cauzat prin infracțiunea săvârșită este expresia firească a principiului constituțional menționat, care impune ca la aceleași situații juridice să se aplice același regim, iar la situații juridice diferite tratamentul juridic să fie diferențiat ([Decizia nr. 802 din 3 iulie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 1 august 2008, [Decizia nr. 1.053 din 9 octombrie 2008](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 14 noiembrie 2008, [Decizia nr. 1.594 din 26 noiembrie 2009](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 32 din 15 ianuarie 2010, [Decizia nr. 1.564 din 7 decembrie 2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 88 din 2 februarie 2011, și [Decizia nr. 647 din 19 iunie 2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 18 iulie 2012). Referitor la critica raportată la art. 53 din Legea fundamentală, consideră că prevederile constituționale invocate nu au incidență în cauza de față.

11. Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate raportate la prevederile Constituției, precum și [Legea nr. 47/1992](#), reține următoarele:

12. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale [art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992](#), să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

13. Potrivit încheierii de sesizare, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile [art. 10 din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 672 din 27 iulie 2005. Din motivarea excepției, reiese însă că aceasta privește doar dispozițiile [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#), modificate prin [art. 79 pct. 2 din Legea nr. 255/2013](#) pentru punerea în aplicare a [Legii nr. 135/2010](#) privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind

dispoziții procesual penale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 515 din 14 august 2013. Prin urmare, Curtea se va pronunța doar asupra dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#), care au următorul cuprins: "În cazul săvârșirii unei infracțiuni de evaziune fiscală prevăzute la art. 8 și 9, dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral pretențiile părții civile, limitele prevăzute de lege pentru fapta săvârșită se reduc la jumătate."

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) referitoare la egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 53 referitoare la condițiile și limitele restrângerii exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că instanța de judecată, autoare a excepției, nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci solicită, în realitate, completarea dispozițiilor de lege criticate, în sensul ca, în cazul săvârșirii oricăreia dintre infracțiunile de evaziune fiscală prevăzute de [Legea nr. 241/2005](#), dacă în cursul urmăririi penale sau al judecării, până la primul termen de judecată, inculpatul acoperă integral pretențiile părții civile, limitele pedepsei prevăzute de lege pentru fapta săvârșită să se reducă la jumătate. O asemenea solicitare nu intră însă în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, conform [art. 2 alin. \(3\) din Legea nr. 47/1992](#), se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) este inadmisibilă.

16. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al [art. 29 din Legea nr. 47/1992](#), cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 10 alin. \(1\) din Legea nr. 241/2005](#) pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, excepție ridicată, din oficiu, de instanța de judecată în Dosarul nr. 429/35/2014 al Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 octombrie 2015.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,

Oana Cristina Puică
